

Anmeldelser

I denne udgave af Sygeplejersken anmeldes følgende bøger: "Leadership in Nursing: Experiences from the European Nordic Countries", "Tro mod ritualer", "Social udsathed og sygepleje" samt "Familie i medgang og modgang".

Sygeplejersken 2021 ; (2): 42-44. Anmeldelser

Inspirerende overblik over lederskab og karriereveje

Thóra B. Hafsteinsdóttir, Helga Jónsdóttir, Marit Kirkevold, Helena Leino-Kilpi, Kirsten Lomborg og Ingalill Rahm Hallberg (editors). **Leadership in Nursing: Experiences from the European Nordic Countries** Springer 2019, 342 sider – 80 CHF.

Denne bog er et must for ledere og forskere inden for sygeplejefaget – og for alle sygeplejersker, der vil forstå eller være med til at påvirke fagets udvikling fremover.

Den er skrevet på engelsk til et globalt publikum i et relativt let akademisk sprog og er spækket med viden, som jeg ville ønske, jeg havde, da jeg påbegyndte min akademiske karriere som sygeplejerske.

Bogen er opdelt i fem dele: Danmark, Finland, Norge, Sverige og Island. Hver del er opdelt i fire kapitler, der giver et overblik over bestemte emner:

- 1) udvikling af sygepleje som profession og som videnskab,
- 2) eksempler på evidensbaseret praksis,
- 3) sygeplejerskeuddannelsen og forskning i uddannelsen og
- 4) eksemplariske forskningsprojekter, som har haft effekt på plejen af patienter og/eller et eksemplarisk forskningsprogram ledet af sygeplejerskeforskere, der bedriver nationalt og internationalt forskningssamarbejde.

Jo mere man læser, desto tydeligere bliver mønstrene i det enkelte land og tendenserne på tværs af de fem forskellige nordiske lande.

Bogen starter med en imponerende præsentation af redaktørerne, som er anerkendte ledere inden for sygeplejeforskning i Island, Norge, Finland, Danmark og Sverige. Redaktørernes cv'er demonstrerer forskellige veje til topstillinger inden for sygeplejeforskning og synliggør de mange internationale sygeplejefaglige netværk, der eksisterer.

Effekten af, at sygeplejersker med ambitioner for sygeplejefaget engagerer sig i strategiske internationale netværk, kan ses i flere af de historiske beskrivelser af fagets udvikling og udvalgte forskningseksempler fra de forskellige lande.

Forhåbentlig kan synliggørelsen af disse netværk være med til at inspirere flere danske (forskningsaktive) sygeplejersker til at være mere aktive i strategiske sygeplejefaglige netværk, dels

til fremme af deres karriere, dels for at få Danmark mere frem på det internationale ledelseslandkort.

Den logiske opbygning og systematiske gennemgang af emner gør det nemt at finde rundt i bogen og f.eks. udvælge nedslag og sammenligne dem på tværs af lande. Opdelingen gør ligheder og forskelle i Norden tydelige og tydeligere jo mere, man læser.

For mig blev det f.eks. klart, at Danmark på uddannelsesområdet er noget bagud i forhold til mange af vores nordiske naboer, når det drejer sig om karriereveje for sygeplejersker på master-, kandidat- og ph.d.-niveau. Men også at vi kan lære af deres strategier.

Bogen er velskrevet og inspirerende. Den indeholder en guldgrube af viden og data, der tilsammen fortæller en fantastisk historie om udvikling af sygeplejerskefaget i nordiske velfærdssamfund, viser lederskab inden for sygeplejen i nationale og globale perspektiver og peger på karriereveje for sygeplejersker over alt i verden i 2020'erne.

Lotte Evron, lektor, ph.d., sygeplejerske, Københavns Professionshøjskole

Her viftede man ikke med gudstjenesteflaget

Kristendommen ifølge ...

Søren Ulrik Thomsen

Tro mod ritualet

Eksistensen

Kristendommen ifølge ... Søren Ulrik Thomsen

Tro mod ritualet

Eksistensen 2020, 190 sider – 140 kr.

Forfatter Søren Ulrik Thomsen har samlet tre af sine egne essays i denne bog. Helt forskellige er de. Man føres gennem begavet, rigt underbygget argumentation, ild- og farvespruttende lyriske afsnit og fremragende personskildringer fra alle kirkeretninger rundt om i verden. Hjernen arbejder, latteren bobler. Ha, ha, aha, åh, ryger ud af munden under læsningen. Man kunne citere i ét væk.

Bogen handler om tro, religion, ritual. Thomsen er trofast kirkegænger. Det har han været hele livet, også i 70'erne, hvor det var forbundet med skam, ikke mindst fordi han var en hot repræsentant for modernismens lyrik. I det miljø viftede man ikke med gudstjenesteflaget.

Thomsen har brug for liturgiens gentagelse og kirkens uforanderlighed for "at høre det, jeg ikke kan sige mig selv". Han opfordrer kirken til ikke at sælge sig selv i et krampagtigt forsøg på at trække folk til. Bredden i kirkelig aktivitet beskrives smukt, og egne præferencer træder tydeligt frem.

Ifølge Thomsen skal politik og religion ikke blandes sammen. Politik handler om det, der kan ændres, religion handler om de uundgåelige, ubegribelige sider af livet. Hvis forskellen mellem den private og den sociale del af tilværelsen udraderes, er grunden lagt for diktatorer og (for) karismatiske ledere.

Læs bogen!

Lillian Linius Larsen, sygeplejerske, SD, specialuddannet i psykiatrisk sygepleje

Mød udsatte borgere værdigt og professionelt

Nanna Kappel og Lene Tanderup

Social udsathed og sygepleje

Samfundslitteratur 2020, 136 sider – 139 kr. (vejl.)

Bogen er udgivet i serien 'Kort og godt om sygepleje' og har til formål at give en dybere forståelse og viden om socialt udsatte grupper samt bidrage med bud på forskellige handlemuligheder inden for

sundhedssektoren. Det synes jeg til fulde, bogen lever op til.

Den er overskuelig og nem at læse, og der stilles skarpt på de essentielle faktorer, som berører feltet social udsathed og sygepleje. Jeg vil især fremhæve, at stigmatisering, fordomme og forråelse bliver beskrevet.

Da mange socialt udsatte borgere oplever mødet med sundhedsvæsenet negativt og problemfyldt, og de dermed også udsættes for ulighed og indimellem truet patientsikkerhed, er det væsentligt for sygeplejesker og andre sundhedsprofessionelle at kunne reflektere over konsekvenserne af det dårlige møde med patienten.

Derved kan bogen være med til at øge sygeplejerskers fokus på egen praksis og egne fordomme i mødet med socialt udsatte patienter og borgere.

Bogen kommer ikke i dybden med de forskellige emner, men det er heller ikke formålet. Der er væsentlige kildehenvisninger samt forskellige cases, der kan benyttes til undervisning eller til refleksion i egen praksis.

Bogen anbefales til alle, som arbejder i sundhedsvæsenet, da den sætter fokus på, at socialt udsatte borgere bør mødes værdigt, ordentligt og professionelt.

Dorthe S. Nielsen, sygeplejerske og professor i sårbarhed

Professionelle på ukendt mission

Anja Marschall og Sine Penthin Grumløse

Familie i medgang og modgang

Hans Reitzels Forlag 2020, 130 sider – 200 kr.

Fås også som i-bog til 140 kr.

”Moderen blev rasende,” fortalte den uforstående og frustrerede institutionsleder. ”Vi fortalte hende bare om resultatet af hendes datters sprogvurdering. ”Der er ikke noget galt med min datter,” råbte hun. Vi plejer ellers at have et vældig godt samarbejde og en vældig god kontakt.”

Denne episode dukkede op i tankerne, da jeg læste ’Familie i medgang og modgang’. Den er et godt eksempel på et af de dilemmaer, de to forskere bag bogen rejser.

Igennem de seneste årtier er der kommet et øget bekymringsorienteret fokus på alle børn som resultat af idealet om tidlig opsporing og tidlig indsats. I kølvandet på dette fokus er der lagt op til forældresamarbejde med alle forældre.

De professionelle omkring barnet er dermed rykket tæt på familien. Som eksemplet illustrerer, er det ikke klart for alle forældre, hvad der skal samarbejdes om og hvorfor.

Det er de professionelle, som definerer, hvad der vækker bekymring. Der er ikke altid sammenfald imellem det, som bekymrer de professionelle og det, som bekymrer forældrene. Denne forskel kan udfordre et ligeværdigt samarbejde.

Et stigende antal forældre oplever, at de hægtes af de middelklasseidealer, der dominerer forståelsen af det gode forældreskab.

Forfatterne er kritiske over for det individorienterede blik, der rettes mod familiers liv og eventuelle vanskeligheder, alt imens det blinde øje vendes mod de strukturelle vilkår, familien er underlagt.

Når de professionelle har definitionsmagten, bliver magt og omsorg filtret sammen på dilemmafyldte måder, som er svære at forene i et ligeværdigt samarbejde med forældre.

Bogen er vedkommende for alle os, der arbejder med børn og familier, og som optræder som statens forlængede arm.

Den giver stof til eftertanke i forhold til, hvad det er for en mission, vi i den anledning er på. Hvad er det, vi får øje på, og hvordan kan vi bevare respekten for familiens perspektiv?

Hanne Lindhardt, MSA, sundhedsplejerske

Kort nyt om bøger v/Jette Bagh, cand.cur., fagredaktør Sygeplejerskenn og Fag&Forskning

Gitte Marie Stendys

Hæklet anatomi

Hans Reitzel Forlag 2020, 389 sider – 348 kr.

Var det noget at hækle et par lunger, en hovedpulsåre eller en livmoder inklusive æggestokke? Så er her værket, der gør det muligt. Organhækleriet startede, da en karkirurg spurgte den altid hælklende forfatter, om hun kunne hækle en hovedpulsåre.

Tja, hvorfor ikke. Siden er der ikke det organ, der ikke har taget form gennem hæklenålen. Det har siden vist sig, at det er lettere at tale om en specifik sygdom, når man sidder med en hæklet model af det ramte organ. Selv en analprolaps er det blevet til.

Den hovedpulsåre, der begyndte som en spøg, er endt som én af mange nyttige, pædagogiske værktøjer til involvering af patienten. Humoren bryder isen.

En vaskeanvisning?

Ilse Sand

Sig hej til din skam. En bog om at slippe frygten for at være forkert

Gyldendal 2021, 141 sider - 199,95 kr.

Skam har mange ansigter og kan ødelægge meget for den enkelte – og omgivelserne. Det står klart efter endt skimning af bogen. Den falder i to dele, og her nævnes mange eksempler på, hvordan skam ytrer sig. Overraskende eksempler.

Hvordan kan dette være et udtryk for skam, tænkte jeg flere gange, men der bliver argumenteret godt for svaret.

En skamskala indleder bogen, og senere kan man teste sin egen skam ved at udfylde et skema med 25 spørgsmål.

Først troede jeg, at bogen var til børn pga. den kække titel og det sorte spøgelse på forsiden, men vildfarelsen fortog sig, da jeg læste den rolige og lindrende tekst

Kirsten Weiss

Det må ikke koste liv at give liv

Gyldendal 2020, 192 sider – 219,95 kr.

Maternity Foundation er stiftet af en dansk læge, Henriette Svarre Nielsen, som i dag er professor i gynækologi og obstetrik.

Hun besøgte i 2004 byen Gimbi i Etiopien og oplevede store problemer med ulighed i sundhed, mødre dødelighed, uuddannede fødselshjælpere og manglende adgang til medicinsk udstyr.

Bogen markerer organisationens 15-års jubilæum, og titlen er fundamentet for organisationens arbejde.

Målet er at højne uddannelseskvaliteten for fødselshjælpere, bl.a. via en app med titlen 'Safe Delivery' der skal fremme mødresundheden, fordi mødre udgør en væsentlig ressource i lokalsamfundene og i de enkelte familier.

Bogen er gennemillustreret med fotos af organisationens arbejde i Etiopien, inklusive den digitale udvikling og betydningen for de lokale fødselshjælpere. F.eks. er forebyggelse af smitte med covid-19 blevet et emne i appen.

Familieplanlægning og prævention er et kommende indsatsområde.

Emneord:

Litteratur